

CMENTARZ ŻYDOWSKI

Czytanie cmentarza

warsztaty edukacyjne

A

B

C

D

CMENTARZ ŻYDOWSKI

terminy używane przez gojów:

kirkow, kirkut (z j. niem.)

terminy używane przez Żydów:

bet olam, bejs ojlum (j. jidysz)

bet alamdaw - dom wieczności (j. hebr.)

bet chajim - dom życia (j. hebr.)

bet kwarot - dom grobów (j. hebr.)

Tora

cadyk

jarmułka

ohel

Purim

kirkut

tefilin

macewa

menora

Talmud

synagoga

maca

kwitlech

kadisz

cheder

Pesach

Chanuka

rabin

Tora

cadyk

jarmułka

ohel

Purim

kirkut

tefilin

macewa

menora

Talmud

synagoga

maca

kwitlech

kadisz

cheder

Pesach

Chanuka

rabin

ZWYCZAJE GRZEBALNE

ZWYCZAJE GRZEBALNE ⁽¹⁾

**Czy można dokonywać pochówków na cmentarzu,
jeśli jest już zapełniony?**

TAK

NIE

ZWYCZAJE GRZEBALNE ⁽¹⁾

**Czy można dokonywać pochówków na cmentarzu,
jeśli jest już zapełniony?**

TAK

- jeśli nowa lokalizacja cmentarza jest niemożliwa

Stare groby zasypuje się warstwą ziemi o grubości nawet do 2 m (min. 60 cm), aby nie dopuścić do profanacji grobu

ZWYCZAJE GRZEBALNE (2)

Czy Żydzi często odwiedzają groby swoich bliskich?

TAK

NIE

ZWYCZAJE GRZEBALNE (2)

Czy Żydzi często odwiedzają groby swoich bliskich?

NIE

- grób i cmentarz w religii żydowskiej są rytualnie nieczyste i czynią takimi każdego, kto znajdzie się w promieniu 2 m od nich

Człowiek żywy powinien pojawiać się tam jedynie na pogrzebie, albo by odwiedzić groby bliskich zmarłych, rabina lub cadyka. Cmentarz odwiedza się także w rocznicę śmierci zmarłego (jorcajt).

Przedstawiciele rodu kapłańskiego (KOHENÓW) mogą wchodzić na jego teren TYLKO w przypadku pogrzebu członka najbliższej rodziny

ZWYCZAJE GRZEBALNE (3)

Czy Żydzi przynoszą kwiaty na groby swoich bliskich?

TAK

NIE

ZWYCZAJE GRZEBALNE (3)

Czy Żydzi przynoszą kwiaty na groby swoich bliskich?

NIE

- na groby nie przynosi się ani nie sadi się kwiatów - są one przeznaczone dla ludzi żywych
 - na odwiedzanym grobie stawia się świecę (symbol nieśmiertelności duszy), kładzie kamyczek

ZWYCZAJE GRZEBALNE (4)

Czy kobiety były chowane na cmentarzu osobno?

TAK

NIE

ZWYCZAJE GRZEBALNE (4)

Czy kobiety były chowane na cmentarzu osobno?

TAK

- w Polsce było przyjęte, że kobiety, mężczyźni i dzieci chowano w oddzielnych kwaterach, rzędami w kolejności umierania
- zasady te zmieniono dopiero wraz z pojawieniem się asymilacji, czyli od XIX w.

ZWYCZAJE GRZEBALNE (5)

Czy na cmentarzu żydowskim można grzebać przedmioty?

TAK

NIE

ZWYCZAJE GRZEBALNE (5)

Czy na cmentarzu żydowskim można grzebać przedmioty?

TAK

- na cmentarzach żydowskich uroczyście grzebano także zużyte lub sprofanowane zwoje Tory i inne święte księgi zawierające Imiona Boże, czasami stawiano im także pomniki

ZWYCZAJE GRZEBALNE (6)

Czy cmentarze żydowskie były kolorowe?

TAK

NIE

ZWYCZAJE GRZEBALNE (6)

Czy cmentarze żydowskie były kolorowe?

TAK

- kolorowe polichromie były charakterystyczną cechą cmentarzy małomiasteczkowych
- na macewach przeważały barwy złote, czarne, żółte, niebieskie i czerwone

ZWYCZAJE GRZEBALNE (7)

Czy inskrypcje nagrobne na macewach mogły występować w j. polskim?

TAK

NIE

ZWYCZAJE GRZEBALNE (7)

Czy inskrypcje nagrobne na macewach mogły występować w j. polskim?

TAK

- Początkowo napisy na macewach były wykonywane wyłącznie w języku hebrajskim. Od poł. XIX wieku zaczęły pojawiać się epitafia w językach używanych w danym kraju.
- Napisy sporządzano w dwóch językach, po hebrajsku z jednej strony macewy; po polsku, rosyjsku czy niemiecku - z drugiej

CMENTARZE ŻYDOWSKIE W POLSCE

Przed 1939

- ok. 1000 cmentarzy żydowskich (na obszarze dzisiejszej Polski)

Po 1945

- ok. 340 cmentarzy to puste miejsca bez nagrobków, porośnięte krzewami
- ok. 260 cmentarzy zamieniono na pola uprawne, parki, tereny pod zabudowę.
- ok. 150 cmentarzy posiada nagrobki (więcej niż 100 macew)
- ok. 250 cmentarzy posiada nagrobki (mniej niż 100 macew)

PLAN STAREGO CMENTARZA W LUBLINIE

THE OLD JEWISH CEMETERY IN LUBLIN

תכנית בית העולם העתיק

דער פלאן פונעם אלטן יידישן בית הקברות

